

O sportskom mačevanju

Povijest

Još od vremena antike (stari Egipat, Grčka, Rim), pa preko srednjeg vijeka, renesanse i baroka, sve do novog doba, izgled mača i tehnika njegovog korištenja su se mijenjali. Mačevi su se koristili u ratnim sukobima, a naročito su bili glasoviti dvoboji – borbe pojedinaca s pojedincem u kojima su suparnici vještinu mačevanja dotjerali gotovo do savršenstva. U naše vrijeme, kada je surova praksa dvoboja stvar uglavnom barbarske prošlosti, mačevanje je preraslo u sport, vrlo raširen u svijetu, jedan od prvih sportova suvremenih Olimpijskih igara.

Milan Neralić – prvi hrvatski olimpijac

Milan Neralić (Slunj, 26. veljače 1875. – Bečko Novo Mjesto, 17. veljače 1918.) je bio hrvatski mačevalac, prvi hrvatski olimpijac i prvi hrvatski osvajač medalje na Olimpijskim igrama. Natjecao se krajem 19. stoljeća i početkom 20. stoljeća za Austriju (jer je Hrvatska bila dijelom Austro-Ugarske). Bio je jedan od najboljih mačevaoca u Austro-Ugarskoj, također i učitelj mačevanja. Prvi je u povijesti primijenio „leteći ispad“, munjeviti ubod protivnika iz visokog skoka. Sudjelovao je na OI 1900. u Parizu, osvojivši brončano odličje u sablji. U poluzavršnici, izgubio je od talijanskog mačevaoca Itala Santellija. Prvi je Hrvat, koji je nastupio na Olimpijskim igrama i prvi Hrvat, koji je osvojio medalju na Olimpijskim igrama.

Discipline

U suvremenom sportskom mačevanju postoji podjela na individualni i ekipni nastupi podjela na tri discipline: floret, mač i sablja.

Floret

Protivnika treba ubosti u prsa ili leđa, trbuh ili bokove. Ubodi u glavu, ruke i noge se ne priznaju. Pravila također daju prednost napadačkim akcijama, koje treba obraniti – parirati im. Jednostavno ubacivanje u navalu se ne priznaje. Floret je disciplina dinamike, brzine i visokog stupnja tehnike. Floret ima savitljivu oštricu kvadratnog presjeka, dugačku otprilike 90 cm i teži manje od pola kilograma.

Bodovi se dobivaju vrškom oštrice i moraju pogoditi gornji dio tijela, od ramena do prepona, prednji i stražnji dio. Dakle, nevažeci su pogoci u ruke, noge, vrat i glavu. Uniforma mačevaoca uključuje metalizirani prsluk, koji pokriva dio tijela na kojem važe pogoci, tako da oni bivaju zabilježeni elektroničkim uređajem i prikazani na semaforu. Vršak floreta je spojen sa žičanim vodičem kojeg mačevalac ima unutar uniforme i dalje spojeno na kolotur sa žicom i semafor.

Dva su svjetla na uređaju. Jedan pokazuje zeleno svjetlo kad mačevalac pogodi, a jedan crveno kad pogodi protivnik. Pogodak izvan valjane površine označen je bijelim svjetlom. Takvi pogoci se ne broje, ali privremeno prekidaju borbu, kao i pravi pogoci. Kod istovremenog pogotka oba natjecatelja, sudac dodjeljuje bod onome tko je u trenutku pogotka bio u napadu.

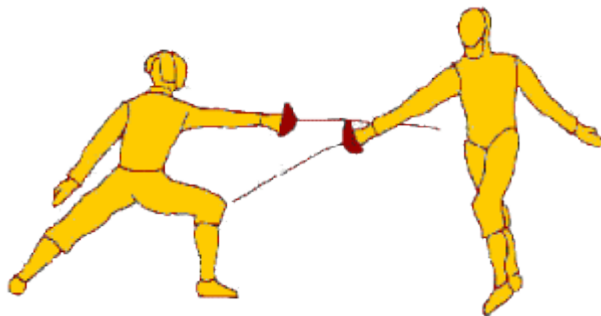

Mač

Protivnika treba ubosti u bilo koji dio tijela (glavu, ruke, noge, trup i sl.). Nema pravila o prednosti napada ili parade, pa se čak i vrijede i obostrani pogoci ako su izvedeni u kratkom vremenskom razmaku. Ova disciplina je tehnički najzahtjevnija, a važna je i preciznost, strpljenje i dobra taktika, jer brzopleti nasrtaji često dovode do poraza.

Mač je po duljini sličan floretu, ali je teži (oko 750g), s većim štitnikom radi zaštite ruke od pogotka, te znatno čvršćom oštricom. Boduju se samo pogoci vrškom oštrice.

Cijelo tijelo je meta pogodaka, stoga nema potrebe za metaliziranim prslukom.

Vršak mača je ožičen oprugom koja zatvara električni krug tek na pritisak od otprilike 750 grama. To uzrokuje paljenje obojenog svjetla na semaforu (crvenog ili zelenog). Za razliku od floreta i sablje, ako zasvijetle i crveno i zeleno, broje se oba pogotka.

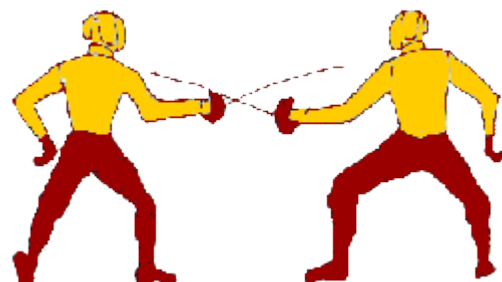
Sablja

Pravila su slična kao u floretu, samo što u sablji možemo protivnika pogoditi cijelom dužinom oštrice, a ne samo ubosti vrhom kao u floretu i maču. Površina koju gađamo je sve iznad pojasa (glava, trup, ruke). Sablja je vrlo dinamična disciplina i sve se odvija vrlo brzo. Dobra pokretljivost na borilištu može nam donijeti odlučujuću prednost. Sablja je moderna inačica konjaničke sablje za sječenje i slična je po dužini i težini floretu.

Glavna je razlika što sablja osim uboda i siječe svojom oštricom. Područje valjanih pogodaka je od bokova (s prednje i stražnje strane) do vrha glave, što simulira jahača na konju.

Maska je različita od one za mač i floret, s metaliziranim pokrovom, pošto je i glava valjano područje pogodaka. Kao i u floretu, uniforma se sastoji i od metalizirane jakne za bilježenje pogodaka, ali se pogoci izvan područja (bijelo svjetlo) ne bilježe na semaforu.

Borilište

Borilište u mačevanju naziva se i planša ili pista (eng. i fra. *piste*), napravljeno je od ploča (najčešće aluminijske), širine od 1,5 do 2 m. Duljina ovisi o vrsti oružja. Oznake na borilištu znače: C – središnja linija (*centre*), (G) – “*en guard*” linija, (W) – linija upozorenja, (E) – krajnja linija.

